

Nr. 18 - 1997

Fisken i Norskehavet kartlegges

Havforskningsinstituttet forsøker nå å kartlegge forholdet mellom fiskeartene i Norskehavet. Arbeidet tok til i 1995 og skal gå fram til år 2000. Forskerne skal da ha kartlagt størrelsene på bestandene som holder til i dette havområdet, hvilke vandringsruter de har og hvor de gyter. Resultatene vil bli et effektivt redskap for fiskeriforvaltninga.

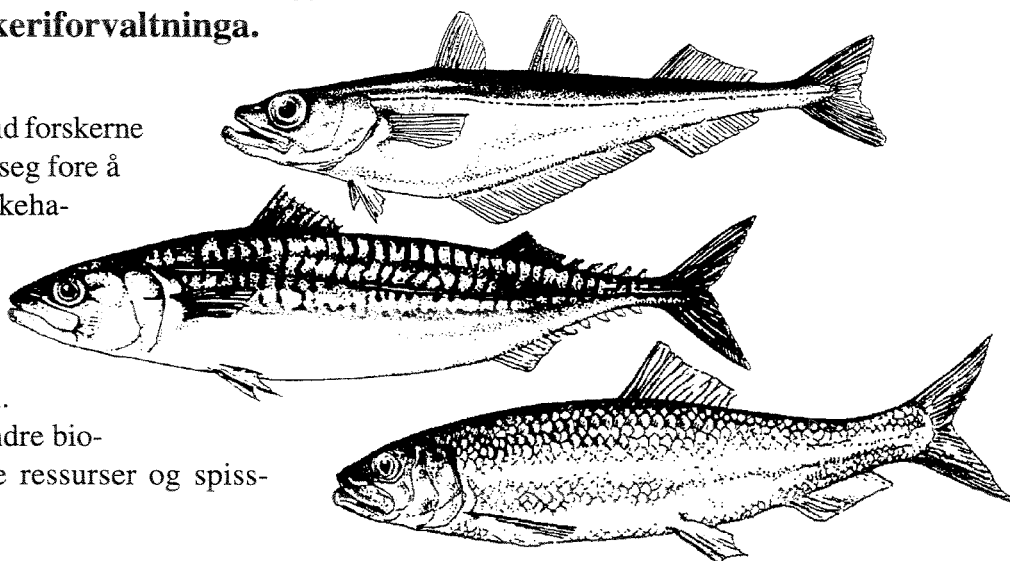
Det er et møysommelig arbeid forskerne har foran seg når de har satt seg fore å kartlegge fiskeartene i Norskehavet. Et eksempel på prosjektets størrelse kan være at de allerede i 1995 hadde samlet inn 2670 mager fra **silda, kolmule og makrell.**

Analysering av mager og andre biologiske prøver krever store ressurser og spisskompetanse.

Etterhvert som forskerne får fram et bilde av hva artene spiser, vil de vurdere hvordan forholdet mellom fiskeartene og mattilbudet er. Konkurrerer flere arter om den samme føda, eller noen arter mer kresne enn andre? Det er også tatt planktonprøver i fangstområdene, slik at forskerne kan sammenligne dette med hva de faktisk finner i fiskemagene.

Silda spiser stort

Foreløpige analyser viser at kolmula i Norskehavet har krill som hovedrett. Hele 40 prosent av mageinnholdet i sildemagene var krill. 25 prosent var amfipoder, 14 prosent fisk og to prosent raudåtelarver (kopepoditter). Fisken var for det meste lysprikkfisk. Hos silda er bildet snudd. Den foretrekker nemlig raudåtelarver, som utgjorde 27 prosent av mageinnholdet. Deretter følger amfi-

poder med 22 prosent, og krill med seks prosent, mens fisk utgjorde mindre enn én prosent av mageinnholdet. Makrellen derimot har stort sett bare kopepoditter og amfipoder på matseddelen.

Forskerne er interessert i å samle magedata når de fanger flere arter i det samme området. Da kan de lettere vurdere hvordan de påvirker hverandre. En viktig del av arbeidet er også å sammenligne data fra forskjellige år. Faktorene som forskerne ser på er utbredelse, mengde og diettvalg i sammenheng med mattilbudet.

34 ulike arter

Havforskningsinstituttet gjennomfører en rekke tokt i Norskehavet og utvalgte fjorder i forbindelse med denne kartlegginga. På bunnen, mellom 650

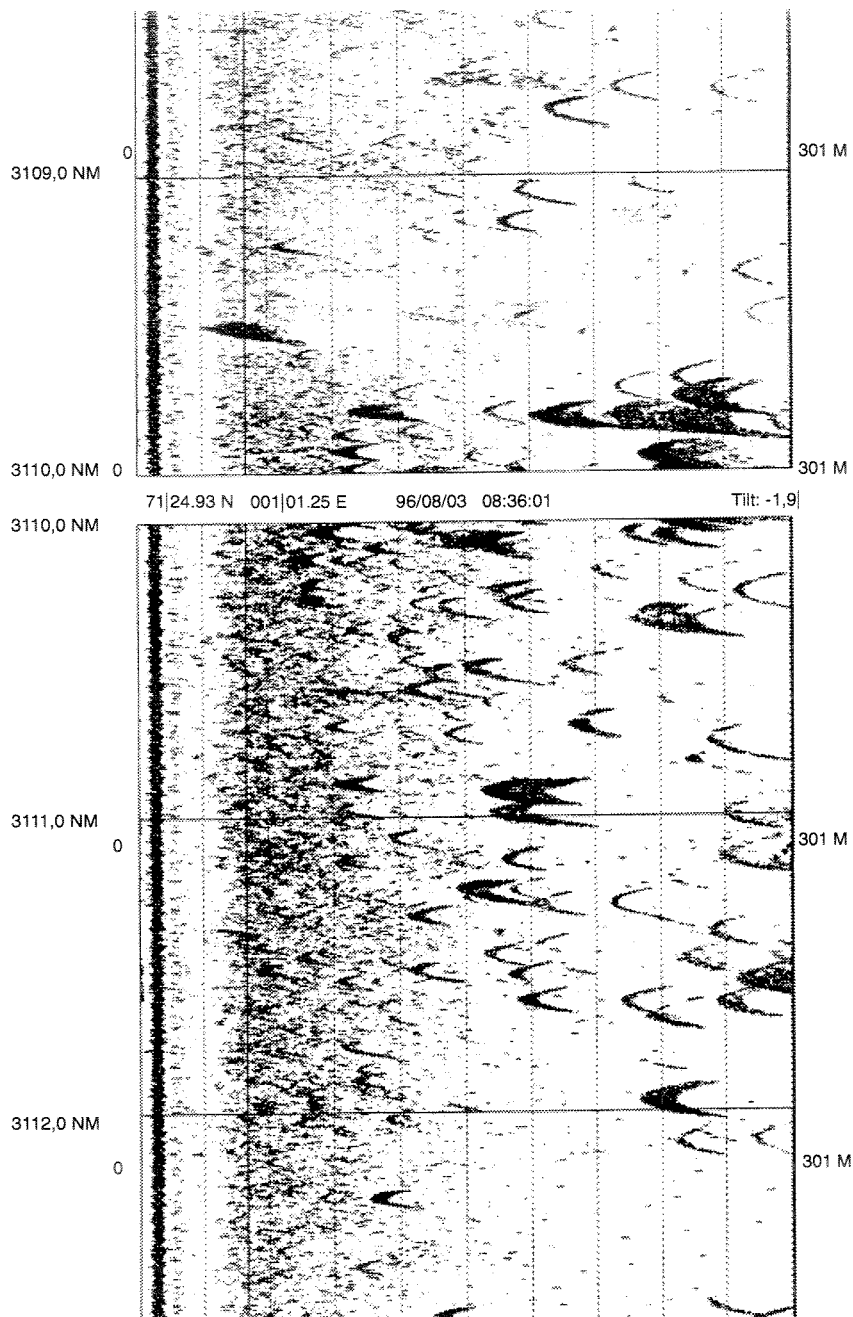
og 2500 meters dyp, har forskerne fanget 34 ulike fiskearter. De fant mest isgalt, blåkveite, snabeluer, lusuer, liten laksetobis og nordlig lysprikkfisk. På dyp mellom 200 og 400 meter fant de mye kolmule, mens mange andre arter ligger høyere opp.

Laksesild, lysprikkfisk og laksetobis er funnet på tokt i sør-østre del av Norskehavet, Storfjorden og Herdla-fjorden. Ellers har forskerne observert at den eldste kolmula står i nord. Makrellen finnes nord til 71° N, men også for den øker størrelsen jo lengre nord den fanges. De beste makrellfangstene fikk de midt i Norskehavet. Tagg-makrell er bare funnet enkeltvis på et par trålstasjoner.

Rognkjeks blir eget prosjekt

Forskerne har fanget rognkjeks i overflatehal over hele havområdet. Dette er yngre årsklasser og en viktig art på litt dypere vann (epipelagisk). Som et ledd i programmet «Ressurs og miljøforskning i kystsonen», har Havforskningsinstituttet satt igang et eget prosjekt, «Ukonvensjonelle ressurser», der rognkjeks skal undersøkes nøyere.

Yngel av blekkspruten gonatus er også fanget over store områder i Norskehavet. Den holder til i overflaten fram til månedsskiftet oktober-november. Da trekker den ned i dypet, men forskerne vet ennå ikke hvor den setter kursen.

Et eksempel på sammenhengene i havet. Dette er sonarregistreringer av sildestimer som beiter på plankton, Calanus, i overflaten i Norskehavet.

Kontaktperson: Terje Monstad, Havforskningsinstituttet Senter for marine ressurser, Postboks 1870 Nordnes, N-5024 Bergen. Tlf.: +47 55 23 83 98 Faks: +47 55 23 83 87. E-post: Terje.Monstad@imr.no

Havforskningsinstituttet informerer også på Internett: <http://www.imr.no>